

Kertomus Pyhtään kirkon ja tapulin seinien ulkopuolisista korjauksista kesällä 1971.

Viitataan työtä koskevaan, Muinaistieteelliselle toimikunnalle jätettyyn tarkastuskertomukseeni 28/5 1970.

Kirkon ulkopuoliset korjaustyöt aloitettiin seurakunnan toimesta 28.5.1971 ja ne saadaan päätökseen näinä päivinä. Kaikki työt on tehty paikallisella työvoimalla ja allekirjoittanut on usean virkamatkan yhteydessä käynyt antamassa työohjeita ja valvonut työsuorituksia. Olen myös korjannut sakariston päädyn koristemaalaukset ja vastaavassa työssä kirkon länsipäädyssä oli apunani Pentti Pietarila. Kaikki laastikorjaus- ja kalkkimaalaustyöt tehtiin vuoden vanhalla hautakalkilla. Pääosalta työt tehtiin viitteessä mainitun ehdotuksen mukaisesti paitsi, että kirkon pohjoissivulla olevia tukipilareita ei purettu. Päinvastoin ne suojattiin päältä betonilaatalla ja korjattiin saumoista.

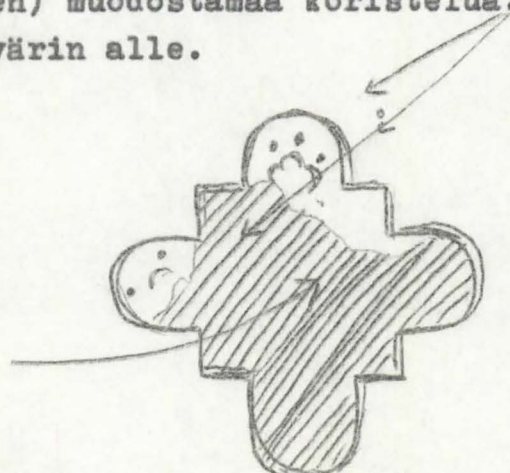
Luettelo tehdyistä töistä sekä tutkimushavainnoista.

Kirkon seinät on paikattu lukuisina eri aikoina mutta niissä on hyvin runsaasti jäljellä saumojen kohdalla alkuperäistä pintalaastia.

Laastirapautumat poistettiin ja paikattiin kalkkilaastilla. Samalleet harjattiin pois ja seinät pestiin ennen kalkkimaalausta, mikä tehtiin puhtaalla kalkilla ilman värejä.

Länsipäädyn nelilehtisistä koristesyvennyksistä (vrt. Piispan talo Tallinnassa) löytyi punaisella värillä tehtyä keskiaikaista koristelua. Jäännökset olivat kovin vähäisiä, mutta niissä oli nähtävissä viivan ja täplien (pallojen) muodostamaa koristelua. Fragmentit jätettiin korjattuina kalkkivärin alle.

tuhoutunut
rappausaine

Samoin löytyi länsipäädyn nauhamaisesta koristesyvennyksestä samanlaista koristelua kuin on säilynyt sakariston päädyssä ja se restauroitiin kokonaisuudessaan, samoin kuin punaisella värillä maalattu tiilihammastussyvennyks. Näissä tutkimuksissa todettiin myös, että päädyn komerosyvennykset ovat olleet maalatut harmaalla värillä 1800-luvulla. Länsipäädyn komerosyvennyksien alareuna tehtiin vinoksi tiilestä muuraamalla. Samoin todettiin, että ikkunoiden porrastuvat ulkopielet ovat olleet jo varhain ja lukuisia kertoja myöhemmin maalattu punaisiksi. Eräissä kohdin lohjenneet laastikohdat oli paikattu punaiseksi väritetyllä laastilla. Tästä arkistettiin laastinäyte.

Asehuoneen seinässä oven yläpuolella oleva kirjoitus:

Templum aedificatum/ anno Domini 1320/ Renovatum anno Domini 1671 ei 1907

joka oli moneen kertaan uusittu kopioitiin läpinäkyvälle paperille 1:1 ja uusittiin maalaamalla mustalla värillä Vinavillin ja veden seoksella.

Sakariston päädyn pahoin sammaloitunut ja lähes kaiken värin menettänyt koristenauha restauroitiin kokonaan uudelleen myöskin Vinavill NPC -kiinnitysaineella. Länsipäädyn ja ikkunan sivujen restauroinnissa käytettiin kalkkikaseinikiinnitystä.

Ikkunapenkit suojattiin lyijylevyllä.

Vedenjohtimet uusittiin galvanoidusta pellistä.

Tapulin seinien korjaukset tehtiin kuten kirkossakin kalkkilaastilla ja maalattiin valkoisella kalkkivärillä.

Lisäksi kirkon etelä- ja pohjoissivuille seinämuurin juureen tehtiin salaojitus ja poistettiin kulttuurimaata maanpintaa hieman alentaen liiallisen kosteuden vähentämiseksi.

Helsinki 2/10
Taidekonservattori

V. Kiljunen
Veikko Kiljunen